

Ks. GRZEGORZ WITA

Symposium misjologiczne w starym opactwie „Przyszłość Indian z Paragwaju”

(Rudy Raciborskie 20 V 2005 r.)

W piątek, 3 VIII 1492 r., pół godziny przed wschodem słońca – tak przydatne są zapiski w dziennikach – w morze wypłynął Cristobal Colon, zwany przez nas Kolumbem. Owocem jego wyprawy było odkrycie Nowego Świata – Ameryki. Poniekąd w jego ślady wyruszyli uczestnicy sympozjum misjologicznego pt. „Przyszłość Indian z Paragwaju”, zorganizowanego w dniu 20 V 2005 r. Organizatorem spotkania był Zakład Misjologii i Teologii Religii Wydziału Teologii Uniwersytetu Śląskiego we współpracy z Sekretariatem do spraw Misji Polskiej Prowincji SVD. Przedmiotem zainteresowania stała się kultura autochtonicznej ludności Ameryki Południowej (dokładniej – pogranicza Paragwaju, Brazylii i Argentyny), a szczególnie obecna sytuacja i perspektywy zmian zachodzących w kulturze i religii Indian z Paragwaju. Kanwą owego wydarzenia była prezentowana wystawa fotografii Manfreda Zimmermanna „Indianie z Paragwaju”.

Na miejsce spotkania wybrane zostało średniowieczne opactwo pocysterskie w Rudach Raciborskich. Wyjście z murów uczelni w niepowtarzalny klimat klasztornych krużganków (dzięki uprzejmości ks. dyrektora Jana Rośka, opiekuna i kustosza rudzkiego ośrodka), a także okazja do zwiedzenia pięknego kompleksu pałacowo-parkowego stały się dodatkowymi atutami zorganizowanego spotkania. Wśród zgromadzonych gości sympozjum znaleźć można było naukowców, misjonarzy, rodziców misjonarzy, studentów, członków parafialnych grup misyjnych oraz inne osoby zainteresowane prezentowanymi zagadnieniami.

Program sympozjum składał się z dwóch części: wykładów oraz zwiedzania wystawy prezentowanych fotografii. W imieniu organizatorów głos zabrał ks. dr Grzegorz Wita – inspirator spotkania. Przedstawił potrzebę poszerzania horyzontów wyobraźni wiary, przypomniał o odpowiedzialności całej społeczności Kościoła za dzieło misyjne oraz zarysował kontekst podjętej idei sympozjum. Przytoczył wypowiedź papieża Benedykta XVI z poprzedniego dnia (19 maja) zawartą w liście wysłanym do uczestników odbywającego się w Limie (Peru) XXX Zebrania Rady Episkopatów Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAM). Ojciec święty stwierdził, że Ameryka Łacińska jest jedną z największych nadziei Kościoła katolickiego.

Pierwszy wykład na temat „Redukcje paragwajskie” wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Górski (Konsultor Kongregacji Ewangelizacji Narodów w Rzymie, Delegat Arcybiskupi ds. Misji Archidiecezji Katowickiej, Kierownik Zakładu Misjologii i Teologii Religii). W swym wystąpieniu przedstawił założenia towarzyszące tworzeniu tak specyficznych wspólnot eklezjalnych na kontynencie południowoamerykańskim, ich historię oraz główne kierunki rozwoju. Podzielił się także osobistymi doświadczeniami z wizyty w redukcjach paragwajskich. Omawiany jezuicki eksperyment uznał za istotny inkulturacyjny przyczynek w dziele ewangelizacji.

Na zakończenie przedłożenia, z barwnym rozmachem, przytoczony został – zachowany do naszych czasów – opis procesji Bożego Ciała.

Kolejnym zagadnieniem, bardziej teoretycznym, stało się przedstawienie historii rozwoju idei misyjnej poprzez prezentację głównych nurtów działalności misyjnej. Wykład „Modele misji” przedłożył ks. dr Grzegorz Wita. W swym wystąpieniu zarysował założenia towarzyszące podejmowanym wysiłkom szerzenia orędzia o królestwie Bożym i zbawieniu dostępnym w osobie Jezusa Chrystusa, a także kontekst i uwarunkowania przyjmowania takich, a nie innych rozwiązań. Teologiczne inspiracje poszczególnych kierunków oraz zakładane przez nie cele zostały poddane krytycznej analizie. Przedstawione modele: etnocentryczny, akomodacyjny i kontekstualny (czy inkulturacyjny) ukazały ewolucję myśli misyjnej. Teoretyczne rozważania miały swe konkretne odniesienia do kontekstu południowoamerykańskiego. Uwypuklona została też krytyka założeń i realizacji dzieła redukcji, podejmowana przez różnorodnych misjologów zarzucających jezuitom zbytni paternalizm (H. Maurier, L. J. Luzbetak). Wskazane zostały także współczesne próby rodzące nadzieję, podejmowane w dziele ewangelizacji Ameryki Południowej (wspólnoty podstawowe).

Trzeci wykład – „Przyszłość Indian z Paragwaju” – wygłoszony przez o. Tomasza Szyszkę SVD (prowincjalnego sekretarza ds. Misji Polskiej Prowincji Księży Werbistów, wieloletniego misjonarza w Boliwii), nawiązywał już do konkretnej sytuacji współczesnych autochtonicznych mieszkańców Paragwaju. Prelegent ukazał sytuację społeczności Indian Guarani po wybudowaniu zapory Itaipu na Paranie (na potrzeby największej na świecie hydroelektrowni), a także podejmowane ze strony Kościoła konkretne formy pomocy i zaangażowanie misjonarzy. Żywym przykładem takiego zaangażowania jest postać o. Beniamina Remiorza SVD, pracującego pośród ludu Aché, a pochodzącego właśnie z Rud Raciborskich. W końcowej części swego wystąpienia o. Tomasz przedstawił historię powstania niemieckiej fundacji Indianerhilfe in Paraguay e.V. i postać fotografika Manfreda Zimmermanna.

Po części wykładowej przyszedł czas na zwiedzanie wystawy, degustację egzotycznych napojów przy akompaniamencie barokowej muzyki z redukcji i dyskusje nawiązujące do prezentowanych zagadnień. Podsumowaniem celowości wysiłku przygotowania takiego spotkania mogą być słowa jednej z uczestników: „Do tej pory uważałam, że sprawa misji nie leży w mej gestii, dziś zrozumiałam, że jest inaczej – że ja też jestem odpowiedzialna za to dzieło Kościoła”.